ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Αλέξανδρος Καπακτσής

Η στρατηγική του δυτικοευρωπαϊκού ιμπεριαλιστικού κέντρου για να ξεπεράσει την ύφεση και να αναβαθμίσει τη θέση του σε σχέση με τους ανταγωνιστές του έχει συμπυκνωθεί, μέσω του δημοσιονομικού συμφώνου και αντίστοιχων πολιτικών συμφωνιών, σε αιώνια λιτότητα για την εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα και σε κοινή νομισματική ένωση που θα είναι η ατμομηχανή της οικονομικής και πολιτικής ένωσης. Η στρατηγική αυτή, με κύρια συγκολλητική ουσία γύρω της την αύξηση του ποσοστού της υπεραξίας που καρπώνονται οι αστικές τάξεις, επιβάλει ταυτόχρονα την ηγεμονία του ισχυρότερου στο εσωτερικό του, της Γερμανίας.

Η πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ για χαλάρωση της λιτότητας και αναστροφή της τάσης της αποτελεί έναν υπαρκτό κίνδυνο δημιουργίας ρωγμής στη στρατηγική του δυτικοευρωπαϊκού ιμπεριαλιστικού κέντρου, μιας ρωγμής που με επιμονή επιζητούν οι πλατιές εργατικές μάζες της ΕΕ σε κάθε χώρα και το παράδειγμα θα αποτελέσει έναυσμα έντασης σκληρών ταξικών και πολιτικών αγώνων για την ανατροπή της. Ταυτόχρονα μια τέτοια πολιτική στηρίζεται και από μερίδες της αστικής τάξης που είτε πλήττονται θανάσιμα από αυτή λόγο της υποκατανάλωσης και των περιοριστικών δημοσιονομικών πολιτικών είτε αντιλαμβάνονται τους μακροπρόθεσμους κινδύνους οι ρωγμές να γίνουν κρατήρες ηφαιστειακών κοινωνικών συγκρούσεων.

Αν συνδυαστεί ο παραπάνω κίνδυνος με την επιμονή για κούρεμα, με κάποιο τρόπο, του χρέους, ώστε και πόροι για την άρση των περιοριστικών πολιτικών να βρεθούν αλλά και να χρησιμοποιηθούν για δημόσιες επενδύσεις, που σαν ατμομηχανή να συμπαρασύρουν τον ιδιωτικό τομέα και κεφάλαια που χειμάζουν, γοητευτικός κίνδυνος υποδείγματος για κυβερνήσεις σημερινές αλλά κυρίως αυριανές που η εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους τους βρίσκεται στην κόκκινη ζώνη.

Το 2014 η παγκόσμια αγορά ομολόγων είχε ένα μέγεθος περίπου 100 τρισεκατομμυρίων δολαρίων, εκ των οποίων 48 τρισ. έχουν εκδοθεί από κράτη, άλλα 41 τρισ. από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και τα υπόλοιπα 11τρισ. από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις.

Τα δεδομένα του 2014 αντιπροσωπεύουν μια μεγάλη αύξηση από το 2008. Το συνολικό μέγεθος της αγοράς ομολόγων το 2008 ήταν 74 τρισ. δολάρια, εκ των οποίων 28 τρισ. ήταν κρατικά, 38 τρισ. από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και άλλα 8 τρισ. από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις.

Ο υπερκορεσμός επενδύσεων σε όλους τους υφιστάμενους τομείς παραγωγής (κρίση υπερπαραγωγής) έχει μηδενίσει την οριακή κερδοφορία της καπιταλιστικής οικονομίας, σε τεράστιες περιοχές του κόσμου και ιδιαίτερα στα παλιά ιμπεριαλιστικά κέντρα, αλλά και τη δυνατότητα κερδοφορίας του κεφαλαίου ήδη από το 2007. Η ύπαρξη θηριωδών μονοπωλίων που επιβάλλουν φραγμούς στην είσοδο νέων ανταγωνιστών στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών, αποκλείουν τη δημιουργία νέων ανταγωνιστικών βιομηχανιών που θα μπορούσαν να εκτινάξουν την κερδοφορία των επενδυτικών κεφαλαίων και έτσι να ανεβάσουν τα επιτόκια των ομολόγων. Επίσης η τεχνολογική ανανέωση της παραγωγικής βάσης βρίσκεται σε στασιμότητα από την κρίση του 2008 και μετά με αποτέλεσμα να μην υπάρχει επέκταση σε αυτόν τον τομέα. Ο ασύλληπτος πλούτος που έχει συγκεντρωθεί όλη την προηγούμενη περίοδο λιμνάζει. Η κερδοφορία των “επενδυτικών κεφαλαίων”, παρά την επιθετικότητα τους βρίσκεται σε διαρκή μαρασμό και αλληλοσπαραγμό. Οι κίνδυνοι τροφοδοτούν τις επενδύσεις πλεονάζοντος κεφαλαίου με ελάχιστο κέρδος στα σταθερά ομόλογα ΗΠΑ, Γερμανίας ή Ιαπωνίας αλλά αν ξεκινήσει κούρεμα χρεών στη περιφέρεια το φαινόμενο του ντόμινο θα συμπαρασύρει τα πάντα. Η κρίση του 2008 θα φαντάζει παιδική χαρά.

Έτσι λοιπόν η στρατηγική του ΣΥΡΙΖΑ ότι με τη λαϊκή εντολή στο χέρι θα πείσει τη “δημοκρατική Ευρώπη της καγκελαρίου Μέρκελ” να αποδεχθεί τις προτάσεις του, για αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης και για ανάκαμψη, έπεσε σε τοίχο. Όσο αποδεικνυόταν αυταπάτη και αυξάνονταν οι πιέσεις τόσο υποχωρούσε η κυβέρνηση μέχρι που έφθασε να έχει χάσει όλα τα μέσα που μπορούσε να έχει στη διάθεση της (τράπεζες – ΜΜΕ- κάποια αποθεματικά) και έντρομη αποδέχθηκε τις προτάσεις των δανειστών με τις 47 σελίδες μνημόνιο. Αυτό τους αποθράσυνε σε τέτοιο βαθμό ώστε κάλεσαν όλους τους υποτακτικούς τους στις Βρυξέλλες για να αναλάβουν να σχηματίσουν κυβέρνηση, μετά την πτώση της κυβέρνησης Τσίπρα, με ένα κομμάτι του κυβερνώντος κόμματος υπό τον αρχιτέκτονα των υποχωρήσεων Δραγασάκη.

Μόνη εναλλακτική λοιπόν του πρωθυπουργού η προσφυγή στον “Κάτω Κόσμο”[1], στους εργαζόμενους, στον Λαό. Τα γεγονότα πυκνά και γνωστά. Οι “Διάβολοι”, οι εργαζόμενοι και οι άνεργοι, η νεολαία, τα λαϊκά στρώματα, οι αγωνιστές απόμαχοι της δουλειάς, οι λαϊκοί καλλιτέχνες και διανοούμενοι, με τις ταξικές, λαϊκές και πολιτικές τους οργανώσεις βγήκαν στο προσκήνιο, στο φως των ανοικτών ταξικών και πολιτικών συγκρούσεων που τα καθεστωτικά και υπό ενιαίο κέντρο καθοδηγούμενα ΜΜΕ δεν έβλεπαν και ούτε ήθελαν να δουν. Πήραν πάνω τους τη σύγκρουση όταν η κυβέρνηση είχε κατεβασμένα τα χέρια με προτάσεις συμβιβασμού-παράδοσης μέχρι και την τελευταία στιγμή. Δεν σκιάχτηκαν ούτε τα πιο βαριά όπλα του συστήματος: τις τράπεζες και τον έλεγχο πληροφόρησης. Με ένα ηρωικό αγώνα συνέτριψαν και τις προσδοκίες του μαύρου μετώπου και τις τάσεις παράδοσης και συμβιβασμού μέσα στην κυβέρνηση.

Ο πρωθυπουργός πολιτικά ενισχυμένος αλλά και τρομαγμένος από την εργατική λαϊκή δυναμική και τον ανερχόμενο ριζοσπαστισμό, που μπορεί να ανατρέψει ψοφοδεείς λογικές, έσπευσε να ερμηνεύσει το νόημα της λαϊκής ψήφου, όπως εμμέσως παραδέχθηκε στο Ευρωκοινοβούλιο μόλις ξανάπεσε σε τοίχο ανένδοτης αδιαλλαξίας, σαν ψήφο για συμφωνία και όχι για ρήξη όπως όλοι αντιλαμβάνονται. Νερώνει το ΟΧΙ με μπόλικο ΝΑΙ ερχόμενος σε συνδιαλλαγή με τους ξεφωνισμένους γερμανοτσολιάδες που ήταν μισοπεθαμένοι και υπό το κράτος πανικού και τους ανασταίνει.

Μόνο που οι εναλλακτικές επιλογές είναι περιορισμένες:

α) Υποχωρεί κατά κράτος υπό το φόβο της εξαναγκασμένης εξόδου από το Ευρώ, υπογράφει όλες τις ιταμές προτάσεις των δανειστών και του κεφαλαίου, τις περνάει με τη βοήθεια των προθύμων της αντιπολίτευσης, και ουσιαστικά αργά ή γρήγορα πέφτει κάτω από το βάρος της λαϊκής κατακραυγής και των λαϊκών κινητοποιήσεων.

β) Έρχεται σε συμβιβασμό, με όλα τα μέτρα στο κόκκινο, και, με υποσχέσεις για αναπτυξιακή βοήθεια και μελλοντικά κάποια, με κάποιο τρόπο, απομείωση του χρέους ώστε να μπλοκάρει την αριστερή πτέρυγα και τις λαϊκές αντιδράσεις και να περάσει τη συμφωνία. Το πρόβλημα της κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού και η κρίση χρέους δε λύνεται και ανατροφοδοτεί όλες τις κοινωνικές διεργασίες και την ταξική πάλη και την επιστροφή στην αφετηρία.

γ) Ακολουθεί το λαϊκό ρεύμα, που οργανώνεται, παίρνει μέτρα αντιστροφής της κατάστασης, εθνικό νόμισμα, κρατικοποίηση τραπεζών με λαϊκό έλεγχο, έλεγχο κεφαλαίων, μονοπωλίων, διατίμηση τροφίμων και φαρμάκων κλπ. Έτσι και αλλιώς όπως λέει και ο νομπελίστας Πωλ Κρούγκμαν “το σκέλος της χρηματοπιστωτικής κρίσης **έχει ήδη συμβεί**,

ώστε το μεγαλύτερο κόστος εξόδου από το ευρώ έχει ήδη πληρωθεί. Γιατί τότε λοιπόν να μην εισπράξει κανείς και τα πλεονεκτήματα;”

Η στιγμή της κρίσης έφθασε. Όπως και αν εξελιχθούν τα πράγματα μπαίνουμε σε μια περίοδο έντονων ταξικών και πολιτικών συγκρούσεων. **Ο “κάτω κόσμος”** που βγήκε στο προσκήνιο θέλει και πρέπει να επιβάλει τις δικές του αξίες και οράματα. **Οι “διάβολοι”** που αντιλήφθηκαν την απίστευτη δύναμη που διαθέτουν πρέπει να οργανωθούν. Όλες οι κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις από τα ταξικά συνδικάτα και τις λαϊκές οργανώσεις μέχρι τις πολιτικές δυνάμεις που υποστήριξαν με πάθος το όχι, αλλά και πολιτικές δυνάμεις που λόγο έντονων επιφυλάξεων εκφράστηκαν με άκυρο πρέπει να συγκροτήσουν ένα πανίσχυρο εργατικό λαϊκό μέτωπο που θα βάλει τη σφραγίδα του σε όλη την περίοδο.

9-7-2015

[1] Μεταφορά που χρησιμοποίησε λαϊκός διανοούμενος της Θεσσαλονίκης